

Ekonomie I

Seminář 09: Dokonalá a nedokonalá konkurence

anna.kudelova@fsv.cuni.cz

06. 12. 2023

OBSAH

0. Kvíz z minulého týdne

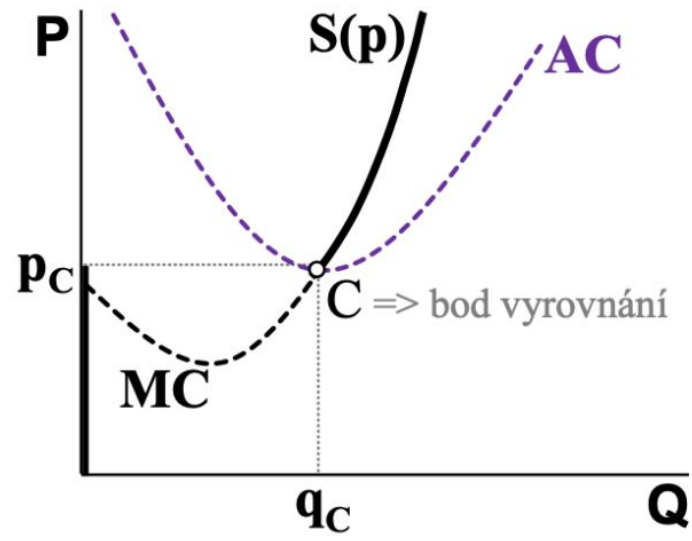
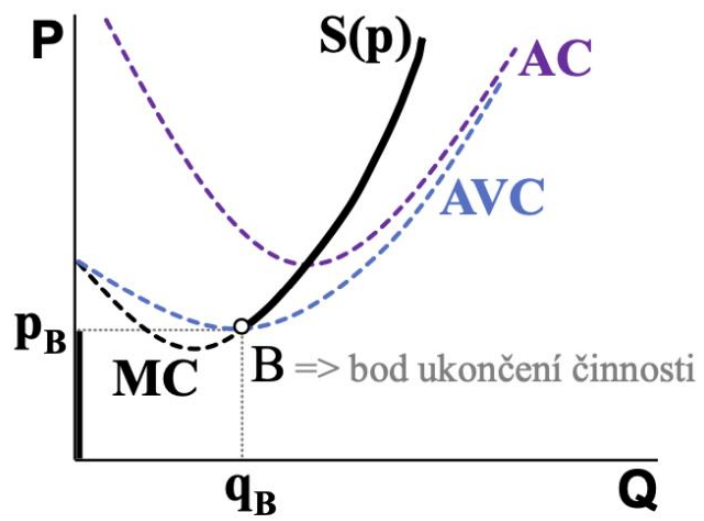
1. Dokonalá konkurence

2. Monopol

3. Monopolistická konkurence a oligopol

KVÍZ Z MINULÉHO TÝDNE

DOKONALÁ KONKURENCE

1.1.

Znáte funkci TC dokonale konkurenční firmy v krátkém období, kterou lze popsat ve tvaru: $TC = q^3 - 14q^2 + 69q + 128$

- a) Napište funkci nabídky této firmy.
- b) Vypočtete tržní nabídku pro 100 stejných firem.

1.1.

Znáte funkci TC dokonale konkurenční firmy v krátkém období, kterou lze popsat ve tvaru: $TC = q^3 - 14q^2 + 69q + 128$

a) Napište funkci nabídky této firmy.

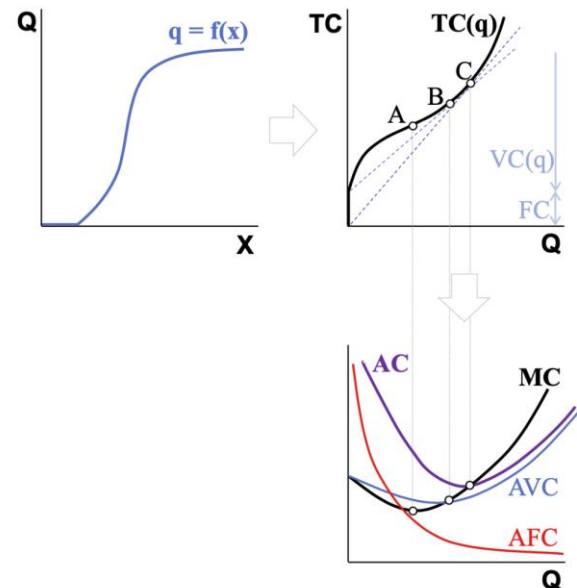
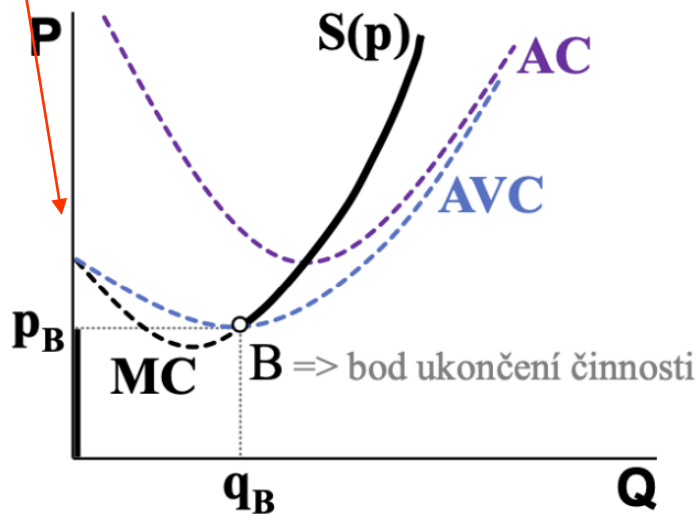
1.1.

Znáte funkci TC dokonale konkurenční firmy v krátkém období, kterou lze popsat ve tvaru: $TC = q^3 - 14q^2 + 69q + 128$

a) Napište funkci nabídky této firmy.

Křivka nabídky firmy v dokonalé konkurenci v krátkém období je část její křivky mezních nákladů, která leží nad křivkou průměrných variabilních nákladů.

Nalezneme bod uzavření firmy, kdy $P = AVC$. Pokud máme dokonalou konkurenci, tento bod uzavření nastává v minimu křivky AVC .

1.1.

Znáte funkci TC dokonale konkurenční firmy v krátkém období, kterou lze popsat ve tvaru: $TC = q^3 - 14q^2 + 69q + 128$

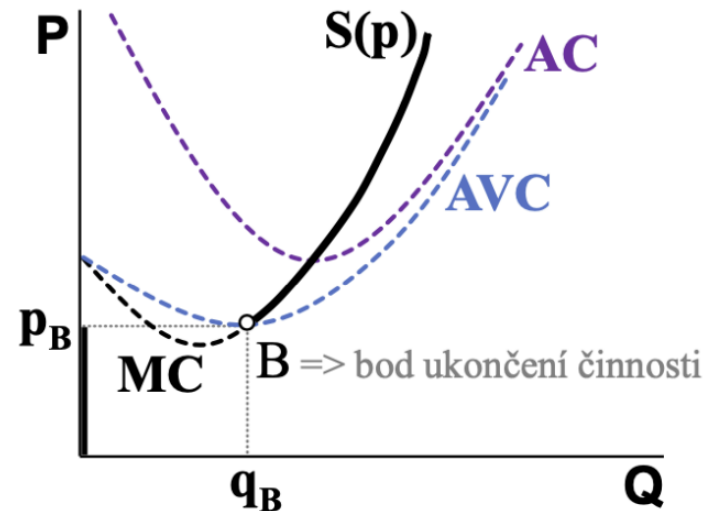
a) Napište funkci nabídky této firmy.

$$MC = \frac{\delta TC}{\delta q} = 3q^2 - 28q + 69$$

Tržní funkce nabídky:

Pro $P \geq 20$ platí: $P = MC = 3q^2 - 28q + 69$

Pro $P < 20$ platí: $q = 0$

1.1.

Znáte funkci TC dokonale konkurenční firmy v krátkém období, kterou lze popsat ve tvaru: $TC = q^3 - 14q^2 + 69q + 128$

b) Vypočtete tržní nabídku pro 100 stejných firem.

1.1.

Znáte funkci TC dokonale konkurenční firmy v krátkém období, kterou lze popsat ve tvaru: $TC = q^3 - 14q^2 + 69q + 128$

b) Vypočtete tržní nabídku pro 100 stejných firem.

$$Q = 100q \rightarrow q = \frac{Q}{100}$$

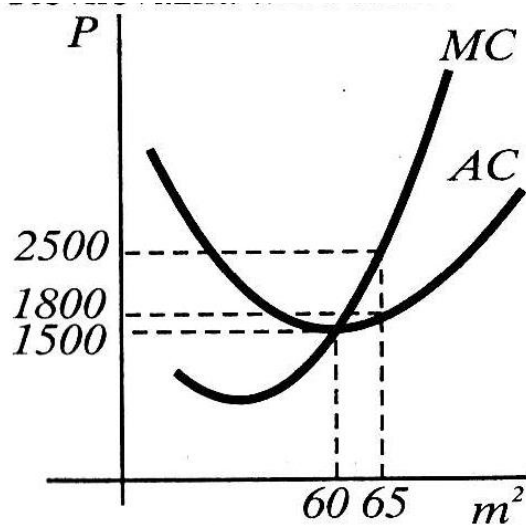
$$\text{Pro } P \geq 20: P = 3\left(\frac{Q}{100}\right)^2 - 28\frac{Q}{100} + 69$$

$$\text{Pro } P < 20: Q = 0$$

1.2.

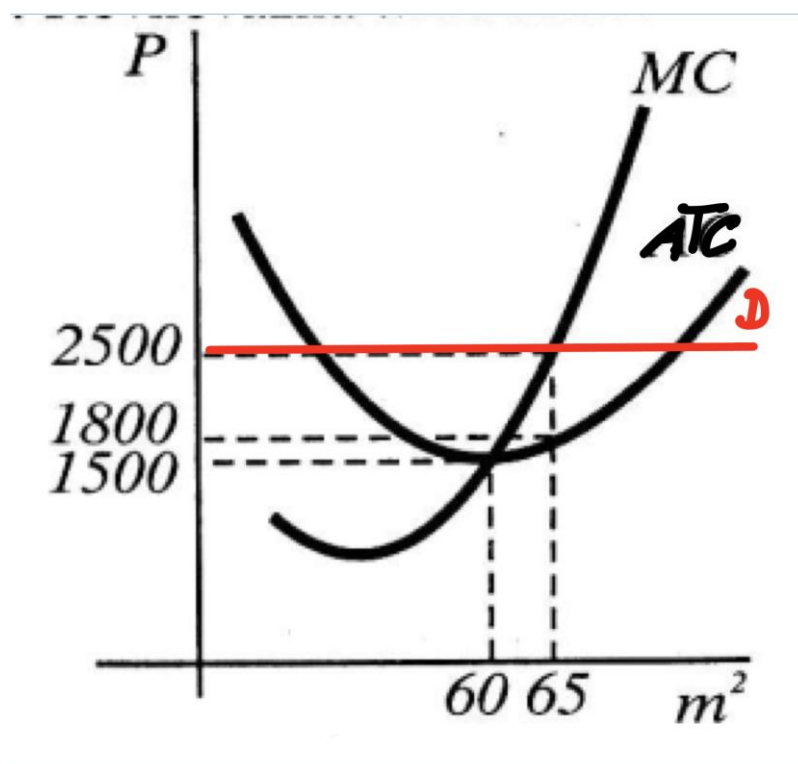
Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

- a) Rovnovážný výstup (objem produkce) v krátkém období.
- b) Zisk na jednotku výstupu (průměrný zisk).
- c) Celkový krátkodobý ekonomický zisk.
- d) K čemu tato situace povede v dlouhém období?
- e) Dlouhodobý rovnovážný výstup.

1.2.

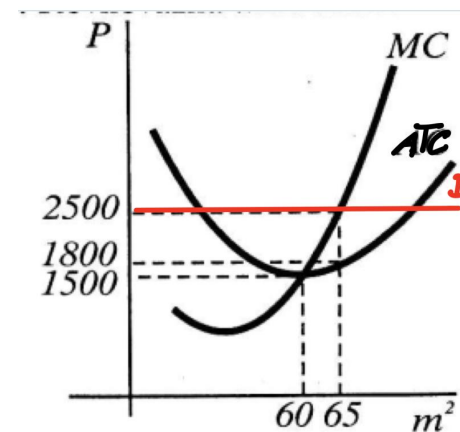
Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

1.2.

Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

a) Rovnovážný výstup (objem produkce) v krátkém období.

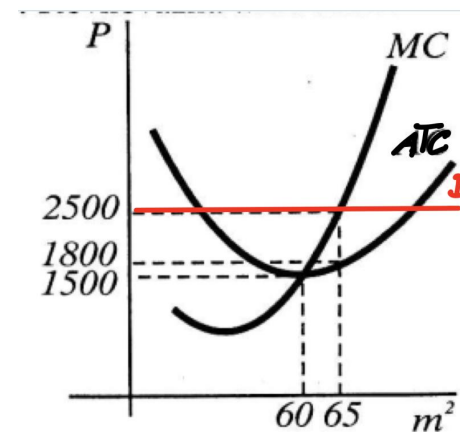
1.2.

Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

a) Rovnovážný výstup (objem produkce) v krátkém období.

$$MR = MC = P = 2500$$

hledáme množství produkce, které na křivce MC odpovídá ceně 2 500 Kč
 $\Rightarrow 65 m^2$

1.2.

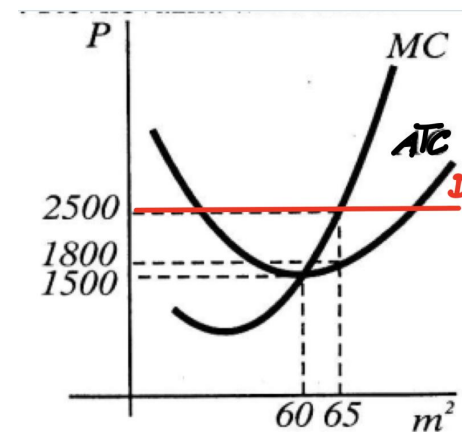
Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

a) Rovnovážný výstup (objem produkce) v krátkém období.

$$MR = MC = P = 2500$$

hledáme množství produkce, které na křivce MC odpovídá ceně 2 500 Kč
 $\Rightarrow 65 m^2$

b) Zisk na jednotku výstupu (průměrný zisk).

1.2.

Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

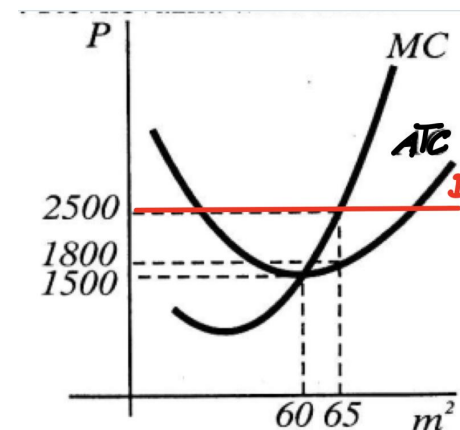
a) Rovnovážný výstup (objem produkce) v krátkém období.

$$MR = MC = P = 2500$$

hledáme množství produkce, které na křivce MC odpovídá ceně 2 500 Kč
 $\Rightarrow 65 m^2$

b) Zisk na jednotku výstupu (průměrný zisk).

průměrný zisk pro $Q = 65$: $P - ATC =$
 $2500 - 1800 = 700$

1.2.

Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

a) Rovnovážný výstup (objem produkce) v krátkém období.

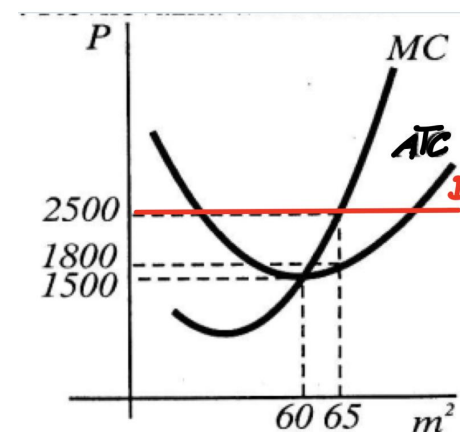
$$MR = MC = P = 2500$$

hledáme množství produkce, které na křivce MC odpovídá ceně 2 500 Kč
 $\Rightarrow 65 m^2$

b) Zisk na jednotku výstupu (průměrný zisk).

průměrný zisk pro $Q = 65$: $P - ATC =$
 $2500 - 1800 = 700$

c) Celkový krátkodobý ekonomický zisk.

1.2.

Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

a) Rovnovážný výstup (objem produkce) v krátkém období.

$$MR = MC = P = 2500$$

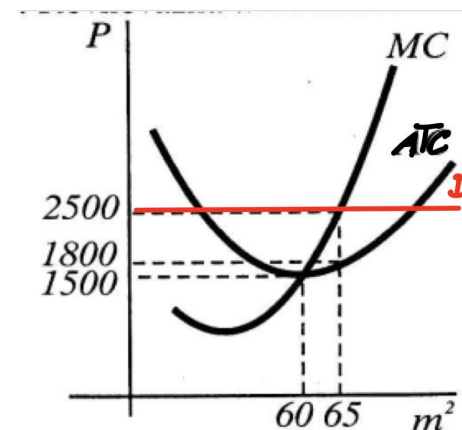
hledáme množství produkce, které na křivce MC odpovídá ceně 2 500 Kč
 $\Rightarrow 65 m^2$

b) Zisk na jednotku výstupu (průměrný zisk).

průměrný zisk pro $Q = 65$: $P - ATC =$
 $2500 - 1800 = 700$

c) Celkový krátkodobý ekonomický zisk.

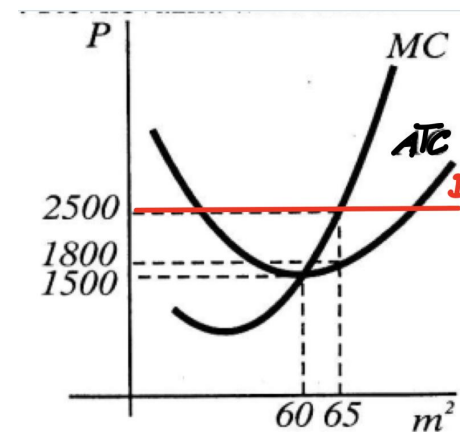
celkový zisk: $(P - ATC) \times Q = 700 \times 65 = 45\,500$

1.2.

Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

d) K čemu tato situace povede v dlouhém období?

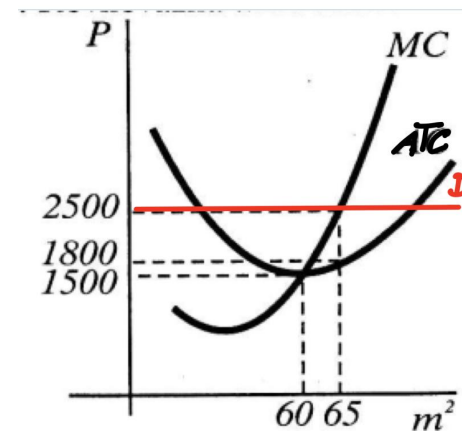

1.2.

Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

d) K čemu tato situace povede v dlouhém období?

- v krátkém období tato firma realizuje kladný čistý ekonomický zisk => impuls pro vstup dalších firem na trh => dlouhodobá rovnováha se ustálí na úrovni, kdy všechny firmy budou realizovat pouze nulový čistý ekonomický zisk
- pro jednu firmu je dlouhodobá rovnováha dána bodem zvratu ($P = ATC_{min}$)

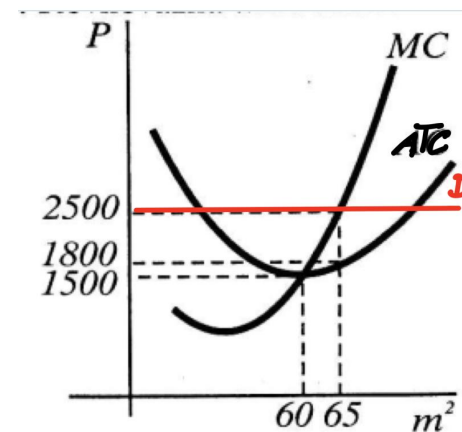
1.2.

Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

d) K čemu tato situace povede v dlouhém období?

- v krátkém období tato firma realizuje kladný čistý ekonomický zisk => impuls pro vstup dalších firem na trh => dlouhodobá rovnováha se ustálí na úrovni, kdy všechny firmy budou realizovat pouze nulový čistý ekonomický zisk
- pro jednu firmu je dlouhodobá rovnováha dána bodem zvratu ($P = ATC_{min}$)

e) Dlouhodobý rovnovážný výstup.

1.2.

Na uvedeném grafu jsou zachyceny křivky průměrných a mezních nákladů jedné dokonale konkurenční stavební firmy. Rovnovážná tržní cena za 1 m^2 zastavěné plochy je 2500 Kč. Zakreslete individuální poptávkovou křivku a dále určete:

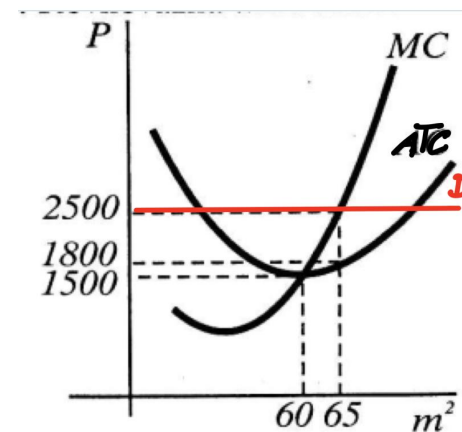
d) K čemu tato situace povede v dlouhém období?

- v krátkém období tato firma realizuje kladný čistý ekonomický zisk => impuls pro vstup dalších firem na trh => dlouhodobá rovnováha se ustálí na úrovni, kdy všechny firmy budou realizovat pouze nulový čistý ekonomický zisk
- pro jednu firmu je dlouhodobá rovnováha dána bodem zvratu ($P = ATC_{min}$)

e) Dlouhodobý rovnovážný výstup.

bod odchodu z trhu (vstupu na trh)

$$P = ATC_{min} \\ \Rightarrow 60 m^2$$

1.3.

Funkce celkových nákladů dokonale konkurenční firmy v odvětví výroby nábytku může být popsána rovnicí: $TC = 2000 + 0,005 q^3 + 0,1q^2 + 2q$ (měsíční náklady). Každá firma v odvětví maximalizuje zisk a vyrábí 100 kusů nábytku měsíčně. Jaká je tržní cena nábytku vyráběného firmami?

1.3.

Funkce celkových nákladů dokonale konkurenční firmy v odvětví výroby nábytku může být popsána rovnicí: $TC = 2000 + 0,005 q^3 + 0,1q^2 + 2q$ (měsíční náklady). Každá firma v odvětví maximalizuje zisk a vyrábí 100 kusů nábytku měsíčně. Jaká je tržní cena nábytku vyráběného firmami?

Dokonalá konkurence \Rightarrow pro množství maximalizující zisk platí $P = MC = MR$

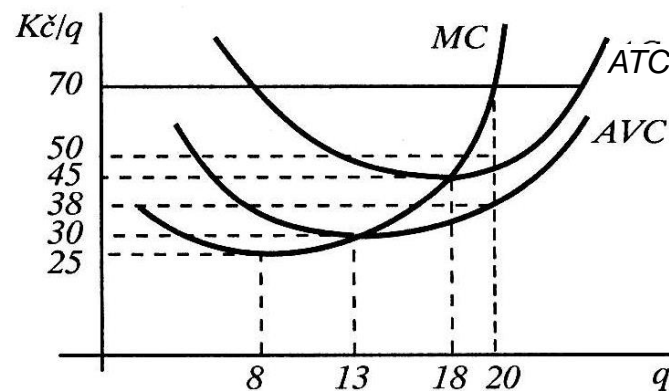
$$MC = \frac{\delta TC}{\delta q} = 3 \times 0,005q^2 + 2 \times 0,1 q + 2 = 0,015q^2 + 0,2q + 2$$

$$\text{Pro } q = 100: MC = 0,015 \times 10000 + 0,2 \times 100 + 2 = 150 + 20 + 2 = 172$$

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:

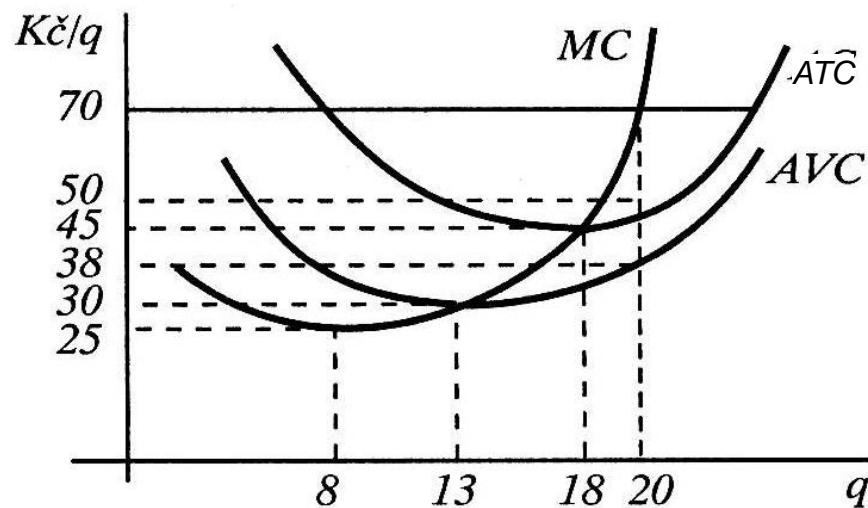
- a) Jaký bude rovnovážný objem produkce?
- b) Jaká bude velikost TR z této produkce?
- c) Jaké budou TC na výrobu této produkce?
- d) Jakého zisku firma dosahuje? Určete jeho velikost.
- e) Jaká bude cena a výstup „dlouhého období“?
- f) Jaký objem produkce bude firma vyrábět při ceně 25 Kč? Rozlište krátké a dlouhé období a vysvětlete.
- g) Určete velikost fixních nákladů, pokud firma vyrábí $q = 19$.

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Zodpovězte následující otázky:

a) Jaký bude rovnovážný objem produkce?

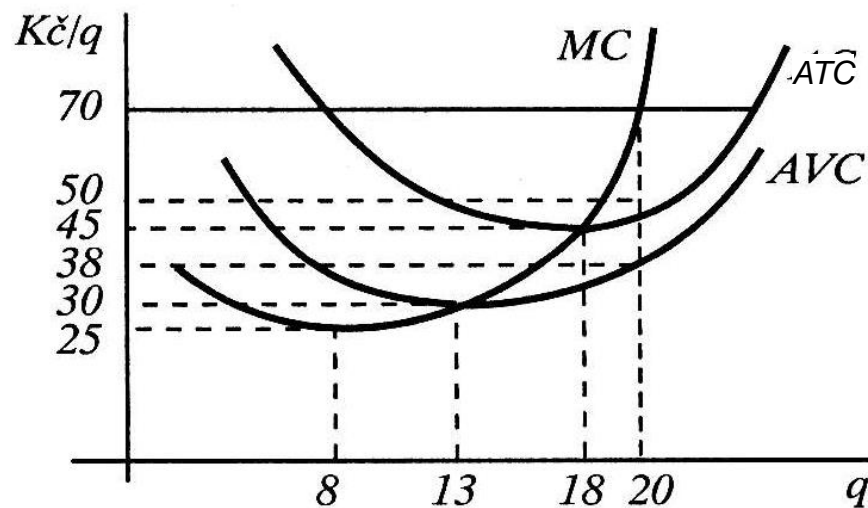

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Zodpovězte následující otázky:

a) Jaký bude rovnovážný objem produkce?

$MC = P = MR$: 20 při ceně 70

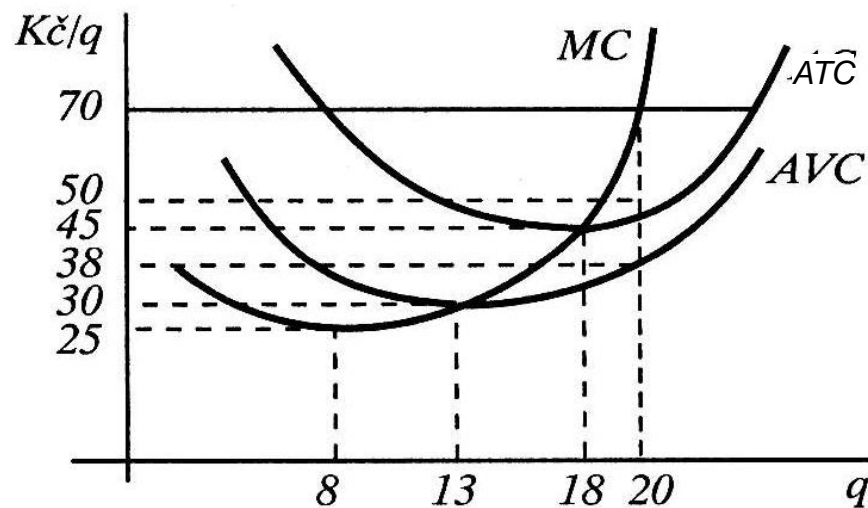
1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:

a) Jaký bude rovnovážný objem produkce?

$$MC = P = MR: 20 \text{ při ceně } 70$$

b) Jaká bude velikost TR z této produkce?

1.4.

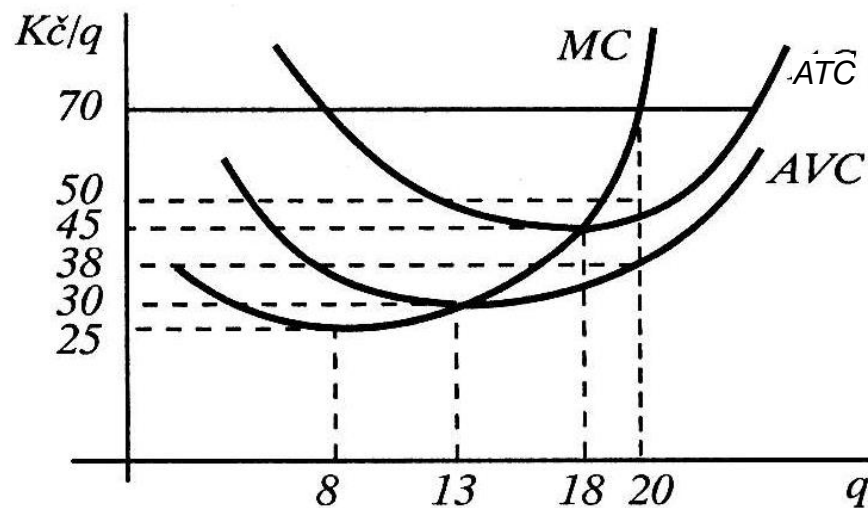
Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:

a) Jaký bude rovnovážný objem produkce?

$$MC = P = MR: 20 \text{ při ceně } 70$$

b) Jaká bude velikost TR z této produkce?

$$TR = P \times q = 70 \times 20 = 1400$$

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:

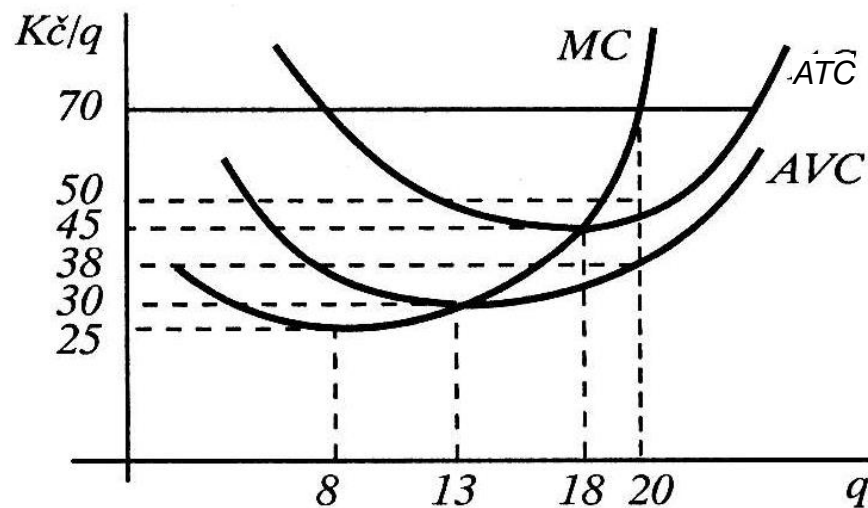
a) Jaký bude rovnovážný objem produkce?

$$MC = P = MR: 20 \text{ při ceně } 70$$

b) Jaká bude velikost TR z této produkce?

$$TR = P \times q = 70 \times 20 = 1400$$

c) Jaké budou TC na výrobu této produkce?

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:

a) Jaký bude rovnovážný objem produkce?

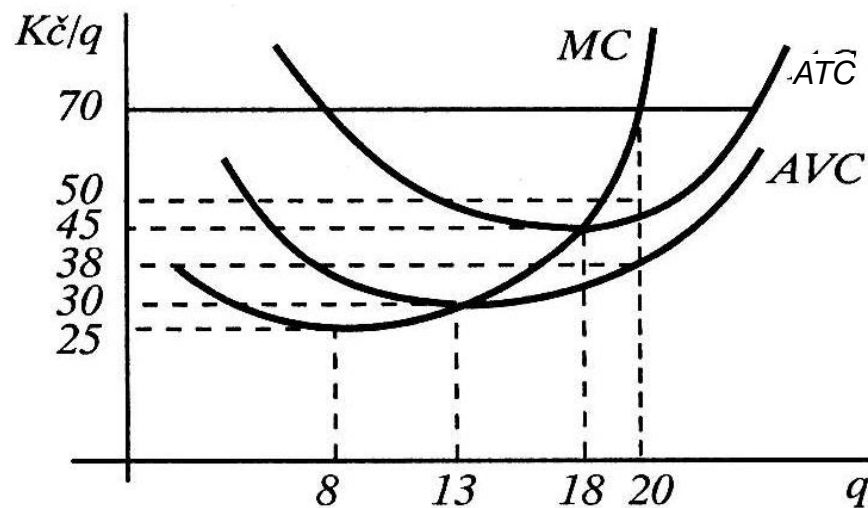
$$MC = P = MR: 20 \text{ při ceně } 70$$

b) Jaká bude velikost TR z této produkce?

$$TR = P \times q = 70 \times 20 = 1400$$

c) Jaké budou TC na výrobu této produkce?

$$TC = ATC \times q = 50 \times 20 = 1000$$

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:

a) Jaký bude rovnovážný objem produkce?

$$MC = P = MR: 20 \text{ při ceně } 70$$

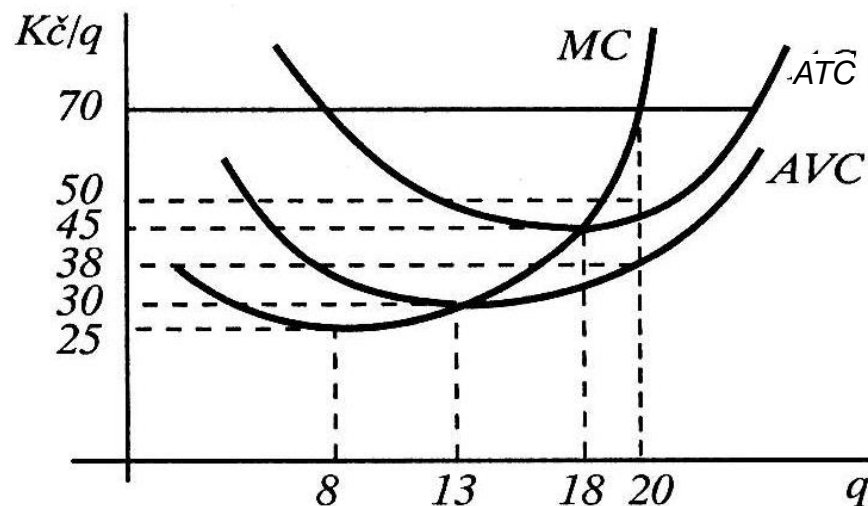
b) Jaká bude velikost TR z této produkce?

$$TR = P \times q = 70 \times 20 = 1400$$

c) Jaké budou TC na výrobu této produkce?

$$TC = ATC \times q = 50 \times 20 = 1000$$

d) Jakého zisku firma dosahuje? Určete jeho velikost.

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:

a) Jaký bude rovnovážný objem produkce?

$$MC = P = MR: 20 \text{ při ceně } 70$$

b) Jaká bude velikost TR z této produkce?

$$TR = P \times q = 70 \times 20 = 1400$$

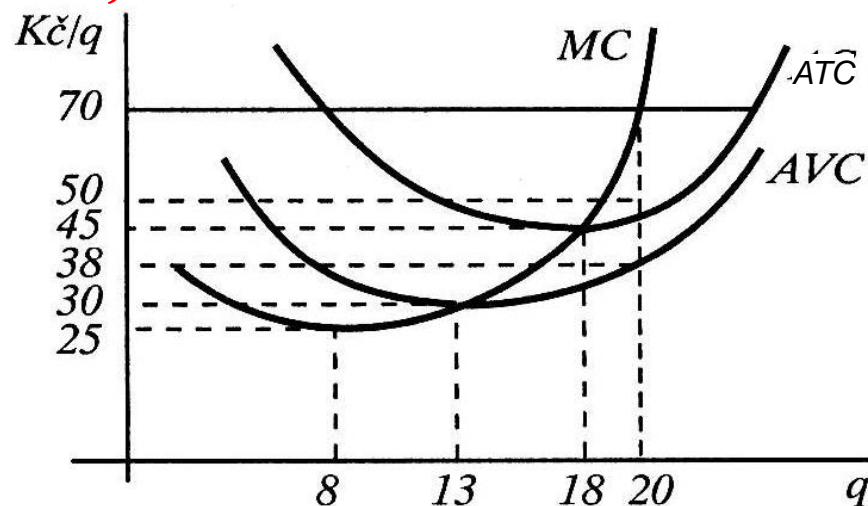
c) Jaké budou TC na výrobu této produkce?

$$TC = ATC \times q = 50 \times 20 = 1000$$

d) Jakého zisku firma dosahuje? Určete jeho velikost.

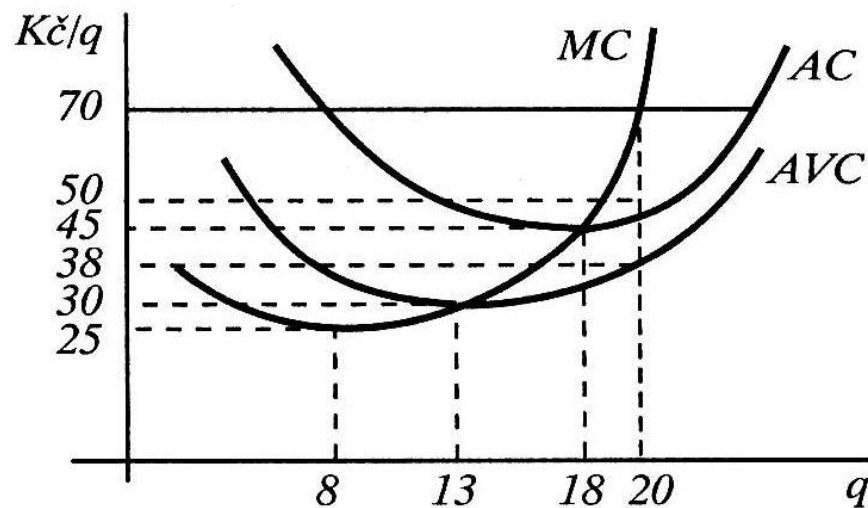
$$\pi = TR - TC = 1400 - 1000 = 400$$

$$\text{alternativně: } (P - ATC) \times Q = (70 - 50) \times 20 = 400$$

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:
e) Jaká bude cena a výstup „dlouhého období“?

1.4.

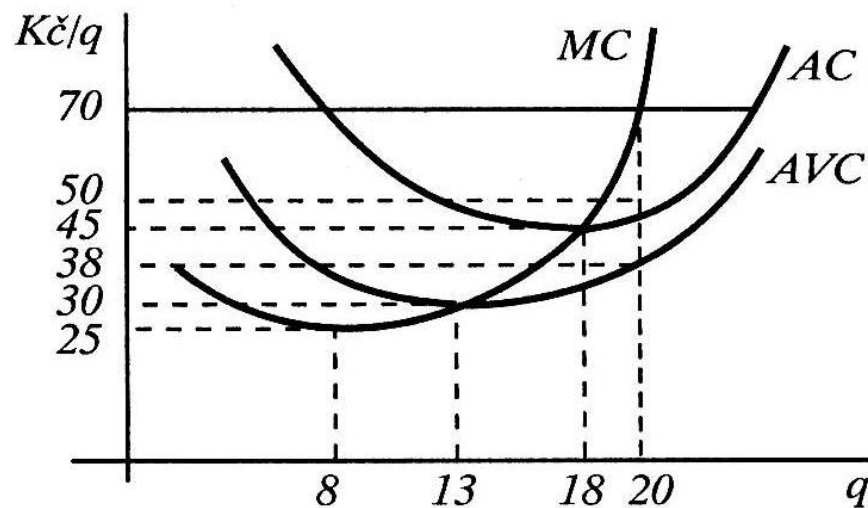
Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:

e) Jaká bude cena a výstup „dlouhého období“?

- firma v dokonalé konkurenci vyrábí na úrovni bodu odchodu firmy z trhu

$$P = ATC = MC$$

$$\Rightarrow P = 45, Q = 18$$

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:

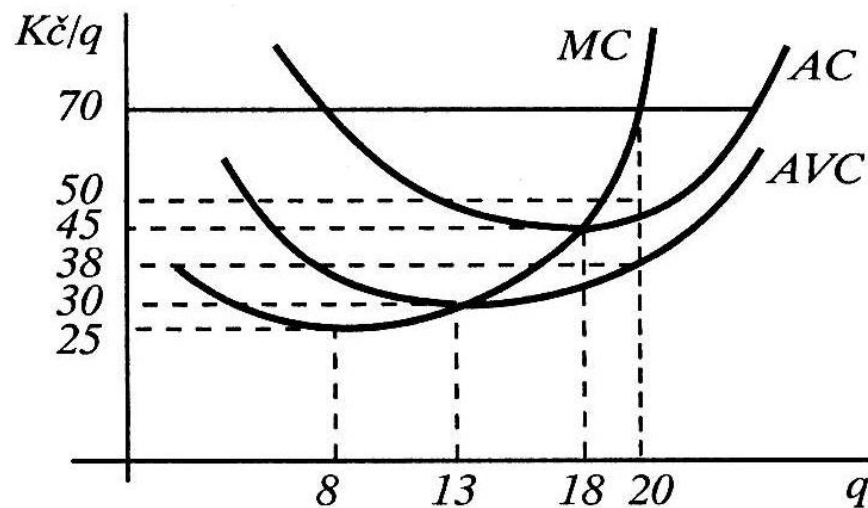
e) Jaká bude cena a výstup „dlouhého období“?

- firma v dokonalé konkurenci vyrábí na úrovni bodu odchodu firmy z trhu

$$P = ATC = MC$$

$$\Rightarrow P = 45, Q = 18$$

f) Jaký objem produkce bude firma vyrábět při ceně 25 Kč? Rozlište krátké a dlouhé období a vysvětlete.

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Odpovězte následující otázky:

e) Jaká bude cena a výstup „dlouhého období“?

- firma v dokonalé konkurenci vyrábí na úrovni bodu odchodu firmy z trhu

$$P = ATC = MC$$

$$\Rightarrow P = 45, Q = 18$$

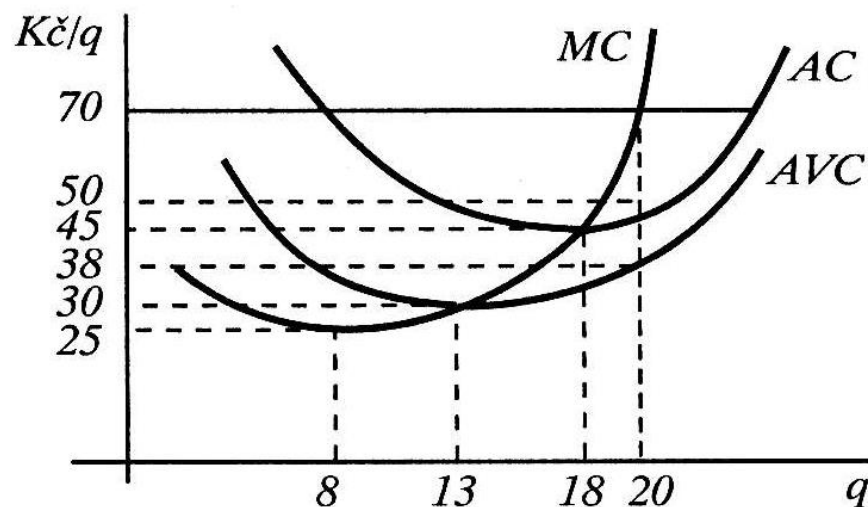
f) Jaký objem produkce bude firma vyrábět při ceně 25 Kč? Rozlište krátké a dlouhé období a vysvětlete.

- při ceně 25 Kč nebude firma vyrábět ani v dlouhém ani v krátkém období

- SR: cena je nižší než v bodě uzavření, proto firma v krátkém období bude minimalizovat ztrátu tím, že nebude vyrábět

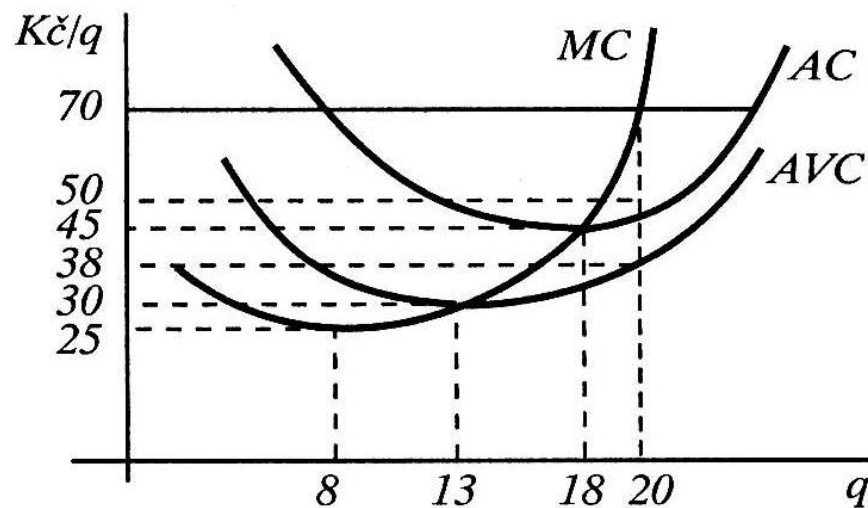
- LR: cena je nižší než v bodě odchodu
 \Rightarrow firma by byla ztrátová

\Rightarrow nevyrábí ani v dlouhém období

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Zodpovězte následující otázky:
g) Určete velikost fixních nákladů, pokud firma vyrábí $q = 19$.

1.4.

Na uvedeném grafu jsou znázorněny nákladové funkce a křivka individuální poptávky jedné dokonale konkurenční firmy. Zodpovězte následující otázky:

g) Určete velikost fixních nákladů, pokud firma vyrábí $q = 19$.

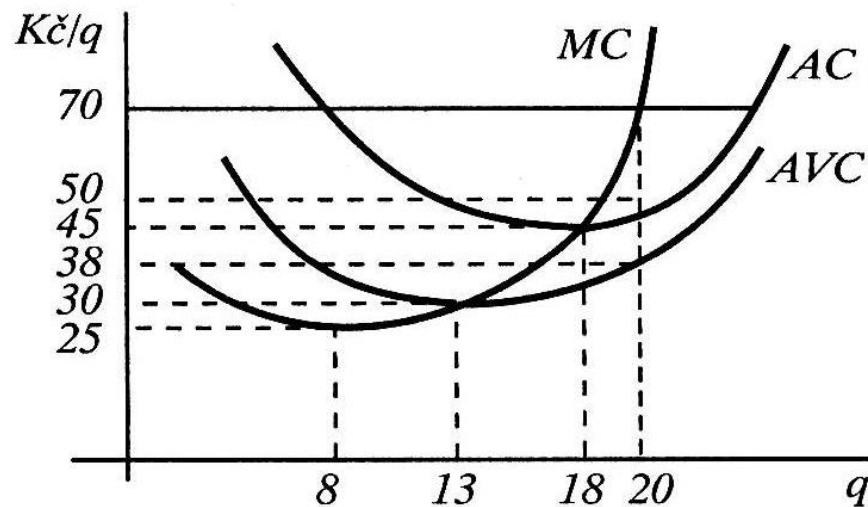
$$AVC(q = 20) = 38$$

$$ATC(q = 20) = 50$$

$$AFC(q = 20) = 50 - 38 = 12$$

$$FC = AFC \times Q = 12 \times 20 = 240$$

$$FC(q = 20) = FC(q = 19) = 240$$

1.5.

Firma vyrábějící v podmínkách dokonalé konkurence má celkový denní příjem ve výši 10 000 Kč. Na této rovní produkce firma maximalizuje zisk; průměrné celkové náklady jsou 20 Kč, mezní náklady pak 40 Kč a průměrné variabilní náklady 15 Kč. Určete tuto úroveň produkce (ve fyzických jednotkách). Dále určete velikost celkového zisku, pokud firma nějaký realizuje.

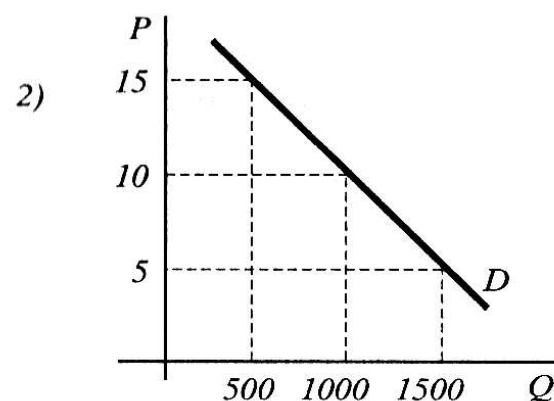
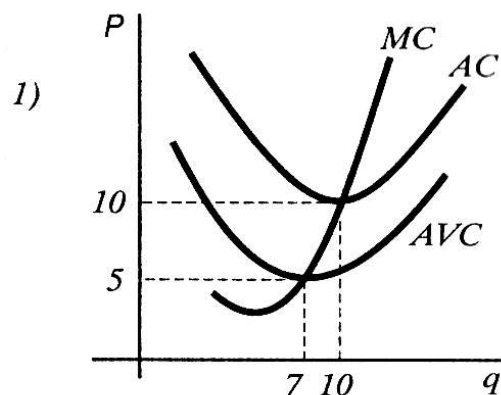
1.5.

Firma vyrábějící v podmínkách dokonalé konkurence má celkový denní příjem ve výši 10 000 Kč. Na této rovní produkce firma maximalizuje zisk; průměrné celkové náklady jsou 20 Kč, mezní náklady pak 40 Kč a průměrné variabilní náklady 15 Kč. Určete tuto úroveň produkce (ve fyzických jednotkách). Dále určete velikost celkového zisku, pokud firma nějaký realizuje.

$$\begin{aligned} P &= MR = MC \\ Q &= \frac{TR}{P} = \frac{TR}{MC} = \frac{10\,000}{40} = 250 \\ \pi &= (P - ATC) \times Q = (40 - 20) \times 250 = 5\,000 \end{aligned}$$

1.6.

Předpokládejte, že struktura nákladů všech firem na určitém trhu může být charakterizována obrázkem 1. Tržní poptávka je znázorněna na obrázku 2.

Jaký počet firem zajistí dlouhodobou rovnováhu tohoto dokonale konkurenčního trhu? Naznačte postup řešení.

1.6.

Jaký počet firem zajistí dlouhodobou rovnováhu tohoto dokonale konkurenčního trhu? Naznačte postup řešení.

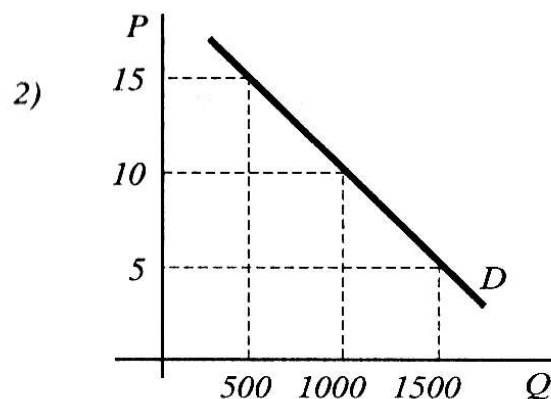
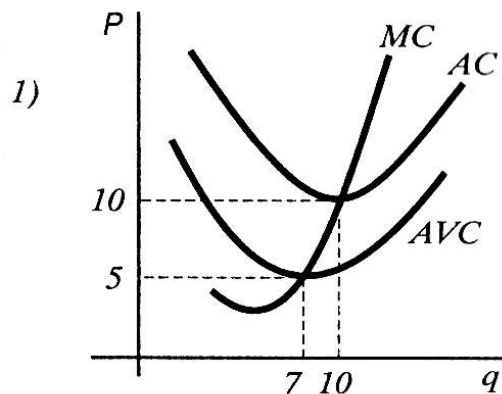
- cena v dlouhodobé rovnováze pro jednu firmu: $MC = ATC$

$$P = 10$$

$$\Rightarrow P = 10 \Rightarrow q = 10$$

- při ceně 10 je poptávané množství trhem 1000

$$\Rightarrow \text{počet firem} = \frac{\text{poptávané množství}}{\text{množství vyrobené jednou firmou}} = \frac{1000}{10} = 100$$

1.7.

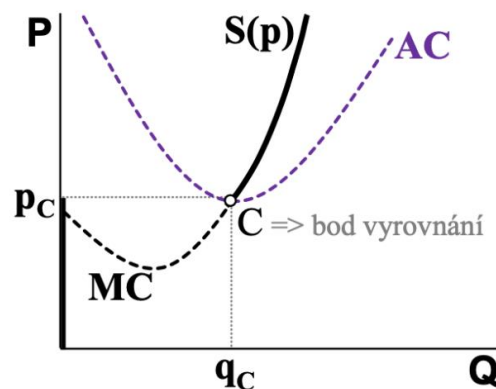
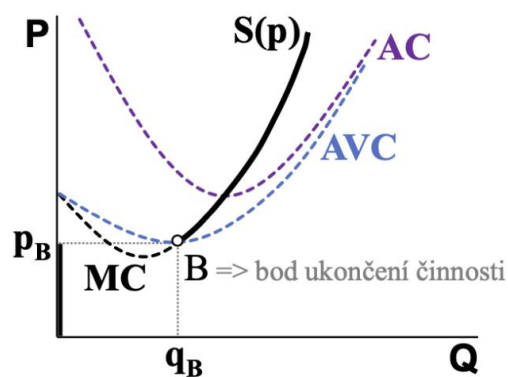
Rozhodněte, zda níže uvedená tvrzení platí (P) nebo neplatí (N):

- a) dokonale konkurenční firma vždy usiluje o výrobu v bodě odpovídajícím minimu křivky ATC
- b) jestliže VC jsou trvale vyšší než TR , firma by měla ukončit činnost v daném odvětví
- c) firmy operující pod bodem vyrovnaní mohou krátkodobě pokračovat v činnosti s nadějí, že nejprve ostatní firmy opustí odvětví a v důsledku toho vzroste cena
- d) úplnou podmínku rovnováhy dokonale konkurenčního odvětví lze zapsat ve tvaru $P = ATR = MR = MC$
- e) dokonale konkurenční firmy vyrábějí zcela identické výrobky (homogenní produkt)

1.7.

Rozhodněte, zda níže uvedená tvrzení platí (P) nebo neplatí (N):

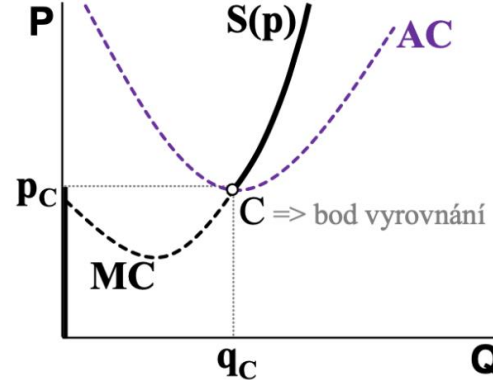
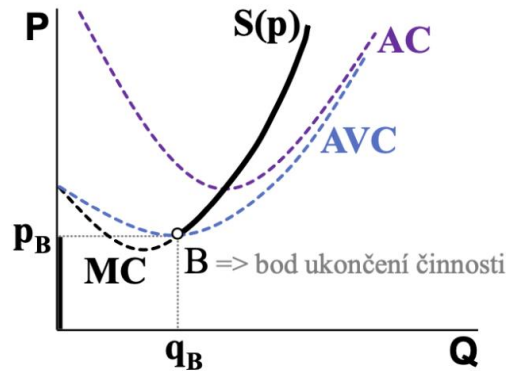
- a) dokonale konkurenční firma vždy usiluje o výrobu v bodě odpovídajícím minimu křivky ATC
- b) jestliže VC jsou trvale vyšší než TR , firma by měla ukončit činnost v daném odvětví
- c) firmy operující pod bodem vyrovnání mohou krátkodobě pokračovat v činnosti s nadějí, že nejprve ostatní firmy opustí odvětví a v důsledku toho vzroste cena
- d) úplnou podmínku rovnováhy dokonale konkurenčního odvětví lze zapsat ve tvaru $P = ATR = MR = MC$
- e) dokonale konkurenční firmy vyrábějí zcela identické výrobky (homogenní produkt)

1.7.

Rozhodněte, zda níže uvedená tvrzení platí (P) nebo neplatí (N):

- a) dokonale konkurenční firma vždy usiluje o výrobu v bodě odpovídajícím minimu křivky ATC (N) $P = MR = MC$
- b) jestliže VC jsou trvale vyšší než TR , firma by měla ukončit činnost v daném odvětví (P)
- c) firmy operující pod bodem vyrovnání mohou krátkodobě pokračovat v činnosti s nadějí, že nejprve ostatní firmy opustí odvětví a v důsledku toho vzroste cena (P)
- d) úplnou podmínku rovnováhy dokonale konkurenčního odvětví lze zapsat ve tvaru $P = ATR = MR = MC$ (N) ATR tam nepatří
- e) dokonale konkurenční firmy vyrábějí zcela identické výrobky (homogenní produkt) (P)

1.8.

Zamyslete se nad velikostí spotřebitelského přebytku v případě levného, všeobecně dostupného statku (např. vody) a statku vzácného, drahého (např. koňak). Existuje zde nějaká souvislost s tzv. „paradoxem hodnoty“?

1.8.

Zamyslete se nad velikostí spotřebitelského přebytku v případě levného, všeobecně dostupného statku (např. vody) a statku vzácného, drahého (např. koňak). Existuje zde nějaká souvislost s tzv. „paradoxem hodnoty“?

- Voda je statek k životu zcela nezbytný.
- Koňak je pro většinu lidí snadno nahraditelným statkem.
- Přesto je voda obvykle prodávána za nižší cenu než koňak.
- Jedno z možných vysvětlení tohoto „paradoxu hodnoty“:
 - Marginální analýza teorie užitku
 - Voda: vysoký TU, nízký MU (hojně se vyskytuje)
 - Koňak: nízký TU, vysoký MU (je „vzácnější“)
 - Cena je určena MU → koňak je prodáván za vyšší cenu
 - Za jinak stejných podmínek: u vody spotřebitel dosahuje většího spotřebitelského přebytku
- *Paradox hodnoty = jev, kdy nejen užitečnost věcí, ale i jejich dostupnost či vzácnost na trhu, tedy mezní užitečnost, určuje jejich cenu*
- *A. Smith: cena vody vs. cena diamantů - teorii pracovní hodnoty. Je to práce nezbytná k vytvoření každého zboží, které by mu dalo jeho hodnotu*

1.9.

V dokonale konkurenčním odvětví působí 1000 identických firem. Mezní náklady každé z nich lze vyjádřit funkcí: $MC = 4 + q$. Poptávka po produkci celého odvětví má tvar: $P = 10 - (2Q / 1000)$

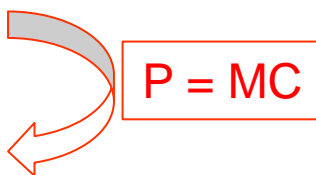
Vypočtěte:

- a) přebytek všech spotřebitelů na trhu
- b) přebytek všech výrobců (firem) na trhu.

1.9.

V dokonale konkurenčním odvětví působí 1000 identických firem. Mezní náklady každé z nich lze vyjádřit funkcí: $MC = 4 + q$. Poptávka po produkci celého odvětví má tvar: $P = 10 - (2Q / 1000)$

Vypočtěte:

$$\begin{aligned} q &= \frac{Q}{1000} \\ MC &= 4 + \frac{Q}{1000} \\ 10 - \frac{2Q}{1000} &= 4 + \frac{Q}{1000} \\ 6 &= \frac{3Q}{1000} \\ Q &= 2000 \\ P &= 10 - \frac{2 \times 2000}{1000} = 10 - 4 = 6 \end{aligned}$$

1.9.

V dokonale konkurenčním odvětví působí 1000 identických firem. Mezní náklady každé z nich lze vyjádřit funkcí: $MC = 4 + q$. Poptávka po produkci celého odvětví má tvar: $P = 10 - (2Q / 1000)$

Vypočtěte:

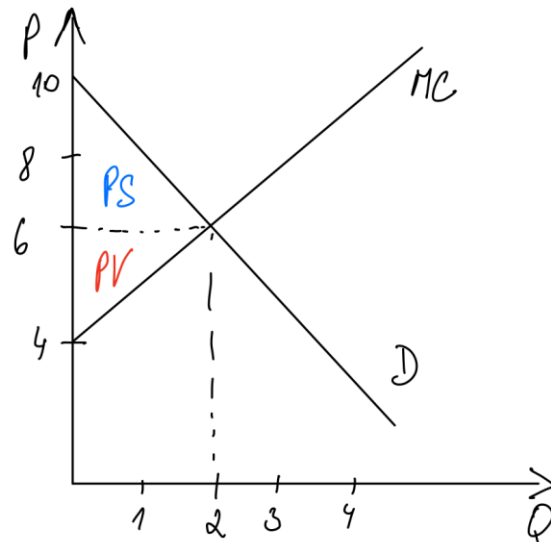
- a) přebytek všech spotřebitelů na trhu
- b) přebytek všech výrobců (firem) na trhu.

1.9.

V dokonale konkurenčním odvětví působí 1000 identických firem. Mezní náklady každé z nich lze vyjádřit funkcí: $MC = 4 + q$. Poptávka po produkci celého odvětví má tvar: $P = 10 - (2Q / 1000)$

Vypočtěte:

- a) přebytek všech spotřebitelů na trhu
- b) přebytek všech výrobců (firem) na trhu.

1.9.

V dokonale konkurenčním odvětví působí 1000 identických firem. Mezní náklady každé z nich lze vyjádřit funkcí: $MC = 4 + q$. Poptávka po produkci celého odvětví má tvar: $P = 10 - (2Q / 1000)$

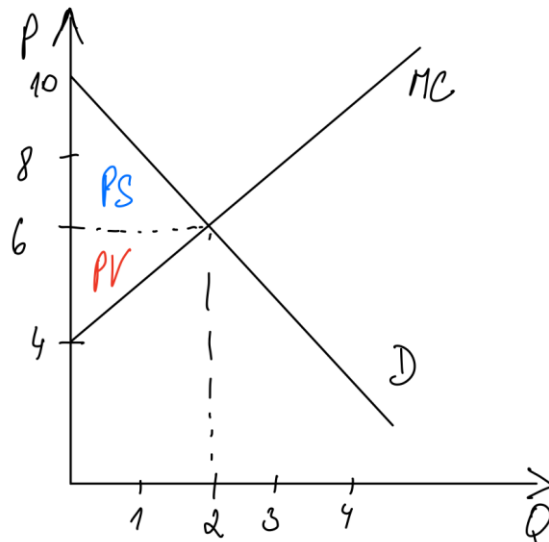
Vypočtěte:

a) přebytek všech spotřebitelů na trhu

Přebytek spotřebitelů: $PS = \frac{(10 - 6) \times 2000}{2} = \frac{4 \times 2000}{2} = 4000$

b) přebytek všech výrobců (firem) na trhu.

Přebytek výrobců: $PV = \frac{(6 - 4) \times 2000}{2} = \frac{2 \times 2000}{2} = 2000$

MONOPOL

2.1.

Poptávková křivka po měsíční produkci monopolního výrobce hodin je dána následující rovnicí: $Q = 10\,000 - 100P$. Jestliže MC výroby hodin jsou konstantní a rovny deseti dolarům, kolik hodin vyrobí výrobce maximalizující zisk za měsíc a za jakou cenu je prodá? Jaká by byla produkce a cena hodin, kdyby byly prodávány na dokonale konkurenčním trhu?

2.1.

Poptávková křivka po měsíční produkci monopolního výrobce hodin je dána následující rovnicí: $Q = 10\,000 - 100P$. Jestliže MC výroby hodin jsou konstantní a rovny deseti dolarům, kolik hodin vyrobí výrobce maximalizující zisk za měsíc a za jakou cenu je prodá? Jaká by byla produkce a cena hodin, kdyby byly prodávány na dokonale konkurenčním trhu?

- Ze zadání: $Q = 10\,000 - 100P \Rightarrow P = 100 - \frac{Q}{100}$
- $TR = P * Q = \left(100 - \frac{Q}{100}\right) * Q = 100Q - \frac{Q^2}{100}$
- $MR = \frac{\partial TR}{\partial Q} = 100 - \frac{Q}{50}$
- $MR = MC$
- $100 - \frac{Q}{50} = 10$
- $50 \times 90 = Q$
- $Q = 4500$
- $P = 100 - \frac{4500}{100} = 55$
- \Rightarrow rovnovážným výstupem je produkce 4500 kusů hodin měsíčně za rovnovážnou cenu 55 dolarů – pro monopol

2.1.

Poptávková křivka po měsíční produkci monopolního výrobce hodin je dána následující rovnicí: $Q = 10\,000 - 100P$. Jestliže MC výroby hodin jsou konstantní a rovny deseti dolarům, kolik hodin vyrobí výrobce maximalizující zisk za měsíc a za jakou cenu je prodá? Jaká by byla produkce a cena hodin, kdyby byly prodávány na dokonale konkurenčním trhu?

- Trh s dokonalou konkurencí:
- $P = MC = 10$
- $10 = 100 - \frac{Q}{100}$
- $Q = 90 \times 100 = 9000$

=> Monopol tedy vede k nižšímu vyráběnému množství a vyšší ceně.

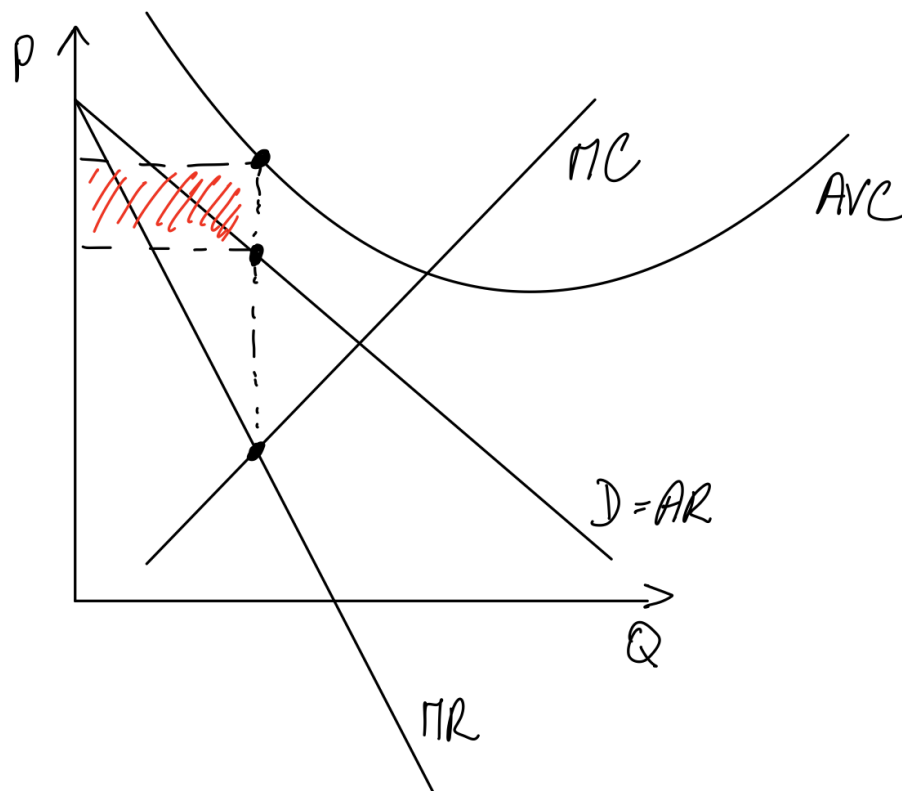

2.2.

Může nastat případ, kdy absolutní monopol musí uzavřít své podniky, protože jsou ztrátové? Pokud ano, tuto situaci zakreslete. Uvažujte pohyb v krátkém období. Může být monopol ztrátový v dlouhém období?

2.2.

Může nastat případ, kdy absolutní monopol musí uzavřít své podniky, protože jsou ztrátové? Pokud ano, tuto situaci zakreslete. Uvažujte pohyb v krátkém období. Může být monopol ztrátový v dlouhém období?

2.2.

Může nastat případ, kdy absolutní monopol musí uzavřít své podniky, protože jsou ztrátové? Pokud ano, tuto situaci zakreslete. Uvažujte pohyb v krátkém období. Může být monopol ztrátový v dlouhém období?

- Ano, monopol může být v **krátkém** období tak ztrátový, že uzavře výrobu.
- Bod uzavření: jestliže cena (AR) klesne pod úroveň AVC (\Rightarrow ztáta je rovna FC) \Rightarrow křivka AVC tedy leží „nad“ křivkou poptávky
- V **dlouhém** období si ani monopolní firma nemůže dovolit být ztrátová
- Bod uzavření: cena neuhradí dlouhodobé průměrné náklady, $TR < TC$

Pozn.: Abstrahujeme od všech případů vládních zásahů a regulace monopolu.

2.3.

Monopolní výrobce má $MC = AC = 5$ Kč. Křivka tržní poptávky je dána vztahem: $Q = 53 - P$. Vypočtěte:

- a) objem produkce a cenu, při níž monopol maximalizuje zisk
- b) objem produkce a cenu za dokonalé konkurence
- c) přebytek spotřebitele v případě dokonalé konkurence
- d) přebytek spotřebitele v monopolní situaci
- e) monopolní „nadzisk“ (tj. zisk nad úrovní zisku normálního)
- f) náklady mrtvé váhy v případě monopolu

2.3.

Monopolní výrobce má $MC = AC = 5$ Kč. Křivka tržní poptávky je dána vztahem: $Q = 53 - P$. Vypočtete:

a) objem produkce a cenu, při níž monopol maximalizuje zisk

2.3.

Monopolní výrobce má $MC = AC = 5$ Kč. Křivka tržní poptávky je dána vztahem: $Q = 53 - P$. Vypočtěte:

a) objem produkce a cenu, při níž monopol maximalizuje zisk

$$Q = 53 - P \Rightarrow P = 53 - Q$$

$$TR = (53 - Q) \times Q = 53Q - Q^2$$

$$MR = \frac{\partial TR}{\partial Q} = 53 - 2Q$$

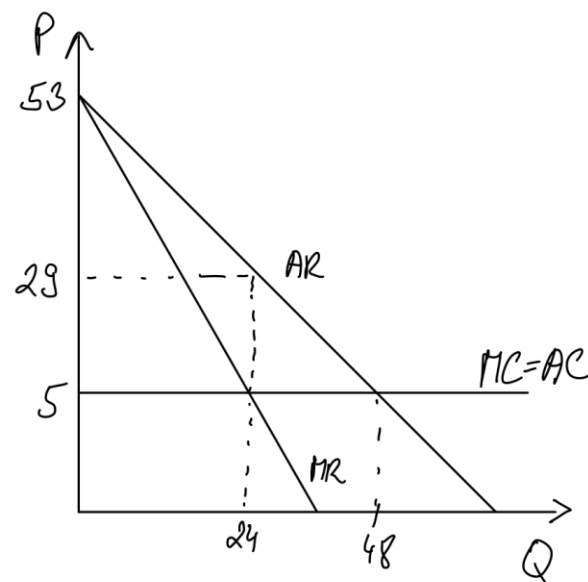
$$MR = MC$$

$$53 - 2Q = 5$$

$$48 = 2Q$$

$$Q = 24$$

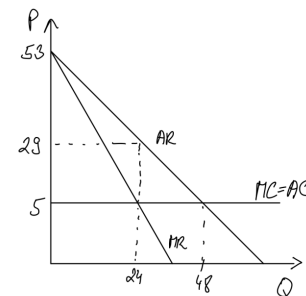
$$P = 53 - 24 = 29$$

2.3.

Monopolní výrobce má $MC = AC = 5$ Kč. Křivka tržní poptávky je dána vztahem: $Q = 53 - P$. Vypočtete:

- b) objem produkce a cenu za dokonalé konkurence
- c) přebytek spotřebitele v případě dokonalé konkurence
- d) přebytek spotřebitele v monopolní situaci
- e) monopolní „nadzisk“ (tj. zisk nad úrovní zisku normálního)

2.3.

Monopolní výrobce má $MC = AC = 5$ Kč. Křivka tržní poptávky je dána vztahem: $Q = 53 - P$. Vypočtete:

b) objem produkce a cenu za dokonalé konkurence

$$P = MC$$

$$P = 5$$

$$Q = 53 - 5 = 48$$

c) přebytek spotřebitele v případě dokonalé konkurence

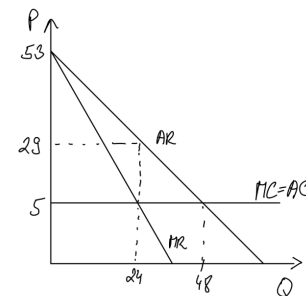
$$SP_1 = [(53 - 5) \times 48] \div 2 = 1152$$

d) přebytek spotřebitele v monopolní situaci

$$SP_2 = [(53 - 29) \times 24] \div 2 = 288$$

e) monopolní „nadzisk“ (tj. zisk nad úrovní zisku normálního)

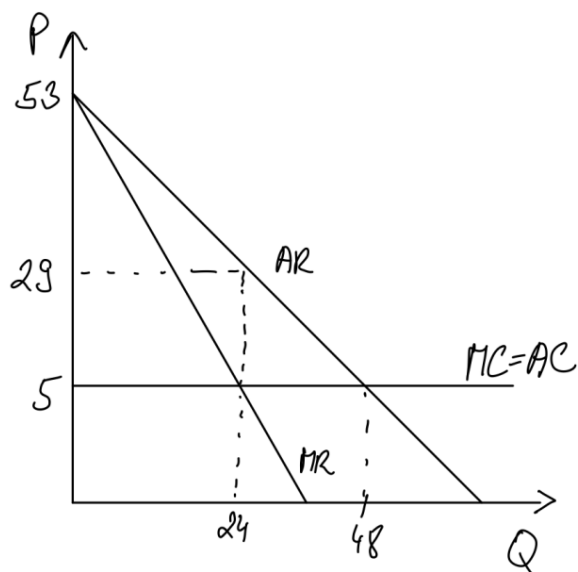
$$(P_{monopol} - AC) \times Q_{monopol} = (29 - 5) \times 24 = 576$$

2.3.

Monopolní výrobce má $MC = AC = 5$ Kč. Křivka tržní poptávky je dána vztahem: $Q = 53 - P$. Vypočtete:

f) náklady mrtvé váhy v případě monopolu

2.3.

Monopolní výrobce má $MC = AC = 5$ Kč. Křivka tržní poptávky je dána vztahem: $Q = 53 - P$. Vypočtete:

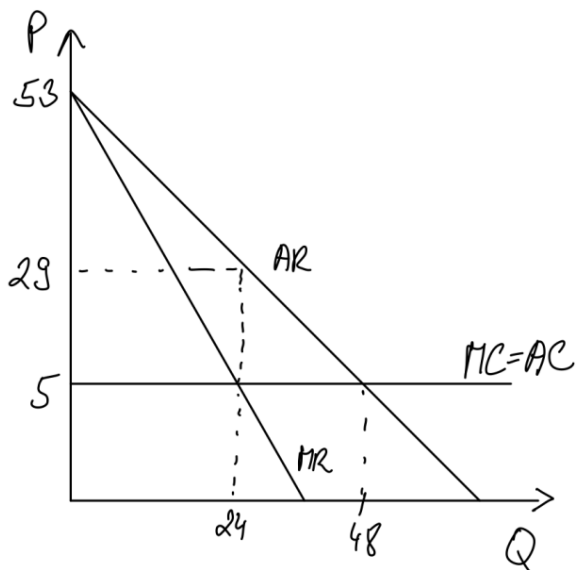
f) náklady mrtvé váhy v případě monopolu

$$[(29 - 5) \times (48 - 24)] \div 2 = (24 \times 24) \div 2 = 288$$

Pozn.: v tomto případě máme konstantní MC

\Rightarrow

součet výsledků $d + e + f = c$

MONOPOLISTICKÁ KONKURENCE A OLIGOPOL

2.4.

Monopolně konkurenční firma sleduje maximalizaci zisku. Určete velikost tohoto maximálního zisku, pokud znáte:

$$AR = 86 - 4q \text{ a } TC = 3q^2 + 2q + 4.$$

- a) Jaká bude rovnovážná cena a rovnovážné množství v krátkém období?
- b) Lze určit velikost fixních nákladů této firmy?

2.4.

Monopolně konkurenční firma sleduje maximalizaci zisku. Určete velikost tohoto maximálního zisku, pokud znáte:

$$AR = 86 - 4q \text{ a } TC = 3q^2 + 2q + 4.$$

a) Jaká bude rovnovážná cena a rovnovážné množství v krátkém období?

2.4.

Monopolně konkurenční firma sleduje maximalizaci zisku. Určete velikost tohoto maximálního zisku, pokud znáte:

$$AR = 86 - 4q \text{ a } TC = 3q^2 + 2q + 4.$$

a) Jaká bude rovnovážná cena a rovnovážné množství v krátkém období?

$$\begin{aligned} MR &= MC \\ MC &= \frac{\delta TC}{\delta q} = 6q + 2 \\ MR &= \frac{\delta TR}{\delta q} = 86 - 8q \end{aligned}$$

Nápověda: $TR = AR \times q$

$$\begin{aligned} 6q + 2 &= 86 - 8q \\ 14q &= 84 \\ q &= 6 \\ p = AR &= 86 - 24 = 62 \end{aligned}$$

2.4.

Monopolně konkurenční firma sleduje maximalizaci zisku. Určete velikost tohoto maximálního zisku, pokud znáte

$$AR = 86 - 4q \text{ a } TC = 3q^2 + 2q + 4.$$

b) Lze určit velikost fixních nákladů této firmy?

2.4.

Monopolně konkurenční firma sleduje maximalizaci zisku. Určete velikost tohoto maximálního zisku, pokud znáte

$$AR = 86 - 4q \text{ a } TC = 3q^2 + 2q + 4.$$

b) Lze určit velikost fixních nákladů této firmy?

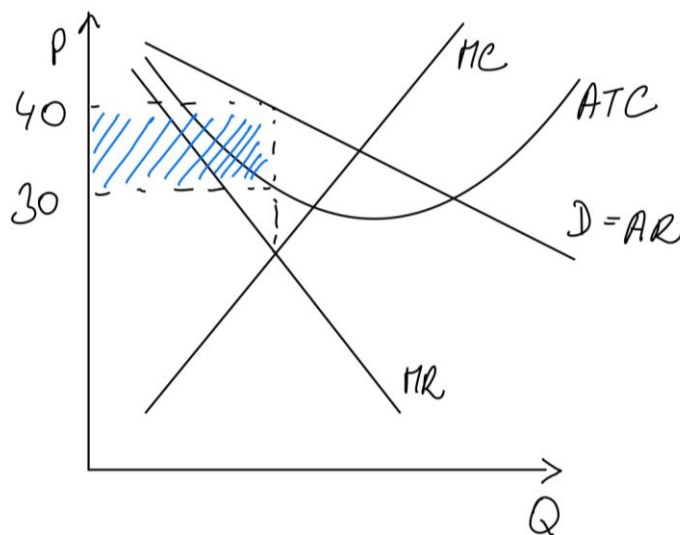
Z funkce TC lze určit, že $FC = 4$

2.5.

Graficky vyjádřete křivky AC , MC , poptávkovou křivku a křivku MR pro monopolně konkurenční restaurant maximalizující zisk. Předpokládejte, že průměrná cena jídla činí 40 Kč, a že za tuto cenu je prodáváno ročně 1 mil. jídel. Na této úrovni výstupu činí průměrné náklady na jedno jídlo 30 Kč. Nachází se toto odvětví v rovnováze? Vysvětlete.

2.5.

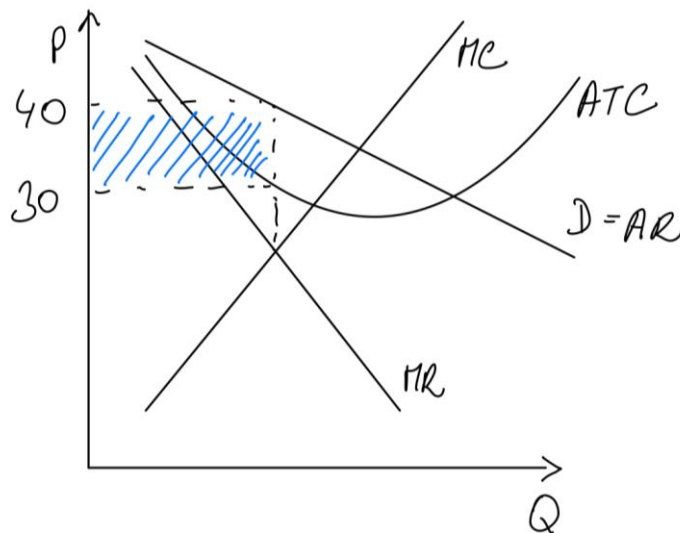
Graficky vyjádřete křivky AC , MC , poptávkovou křivku a křivku MR pro monopolně konkurenční restaurant maximalizující zisk. Předpokládejte, že průměrná cena jídla činí 40 Kč, a že za tuto cenu je prodáváno ročně 1 mil. jídel. Na této úrovni výstupu činí průměrné náklady na jedno jídlo 30 Kč. Nachází se toto odvětví v rovnováze? Vysvětlete.

2.5.

Graficky vyjádřete křivky AC , MC , poptávkovou křivku a křivku MR pro monopolně konkurenční restaurant maximalizující zisk. Předpokládejte, že průměrná cena jídla činí 40 Kč, a že za tuto cenu je prodáváno ročně 1 mil. jídel. Na této úrovni výstupu činí průměrné náklady na jedno jídlo 30 Kč. Nachází se toto odvětví v rovnováze? Vysvětlete.

- Cena 40 Kč je větší než AC 30 Kč \Rightarrow toto odvětví není v dlouhodobé rovnováze
- Firma krátkodobě realizuje vyšší než normální zisk (kladný čistý ekonomický zisk) \Rightarrow změny v dlouhém období (příchod dalších firem a podobně)

2.6.

Čím se oligopolní organizace trhu odlišuje od ostatních typů konkurence?
Která z tržních struktur je „nejlepší“ z hlediska efektivnosti?

2.6.

Čím se oligopolní organizace trhu odlišuje od ostatních typů konkurence?
Která z tržních struktur je „nejlepší“ z hlediska efektivity?

- Na oligopolním trhu několik málo výrobců vyrábí rozhodující část homogenního či heterogenního produktu
- Mohou se zde vyskytovat firmy řádově různé velikosti
- Vstup do odvětví není zcela volný (existují zábrany „bariéry“ vstupu), ale není zcela vyloučený
- Vzájemná závislost a propojenost rozhodování všech firem v odvětví
- Každá z firem musí zvažovat reakce konkurentů na svá rozhodnutí o výši výstupu a o jeho ceně
- Různé modely oligopolních tržních struktur: oligopol s tajnou či veřejnou dohodou, kartel, oligopol s dominantní firmou, duopol, atd.
- Nejméně neefektivní: monopolistická konkurence

Děkuji za pozornost a spolupráci.

??? OTÁZKY ???